

# Om Angela Davis, svart radikal kvinna

[För att högtidlighålla den internationella kvinnodagen 8 mars, publicerar vi här två artiklar om den kvinnliga färgade radikala aktivisten Angela Davis. Artiklarna publicerades ursprungligen i den amerikanska socialistiska organisationens *Against the Currents* tidning *Solidarity*. Här översatt från [International Viewpoint](#), 8 mars 2019. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

## Alice Ragland: Angela Davis: Lika relevant även efter 30 år

Denna kvinnohistoriens månad, och varje månad, förtjänar Angela Davis ett offentligt uttryck av tacksamhet. Hon har varit aktiv och inflytelserik inom den internationella frihetskampen under nästan sex decennier, och hennes tal och skrifter har givit oss värdefulla lärdomar om de stora orättvisor vi står inför under denna tidsperiod av ökad rasism, främlingsfientlighet och reaktionärt våld.

*Women, Culture and Politics* [Kvinnor, kultur och politik], en samling tal om den kamp som svarta kvinnor ställs inför i en värld av vit överhöghet, kapitalism och imperialism, publicerades 1989 (av Random House). Men Davis' ord är lika relevanta idag som på den tiden. Alla som är intresserade av att delta i och lära mer om den internationella kampen för rättvisa bör återvända till dem.

I ljuset av denna kvinnohistoriens månad, rekommenderar jag tre saker att ta till sig från boken som är lika nödvändiga idag som för 30 år sedan.

### 1. Kvinnorörelsen måste fortfarande ta fattiga och arbetande färgade kvinnors intressen på allvar

Vi lever i en tidsperiod av #MeToo, #TimesUp, #MuteRKelly, och andra rörelser som belyser de övergrepp som kvinnor dagligen står inför. Rosa kattmössor och kvinnomarscher äger rum mot bakgrund av det fortsatta våld och nedvärdering som kvinnor drabbas av. Men även inom dessa rörelser tystas färgade, inklusive och särskilt svarta, kvinnors röster av ras- och klassfördomar.

1989 varnade Angela Davis för att kvinnorörelsen inte var så effektiv som den kunde vara, eftersom vita medelklasskvinnor inte lyckades rikta in sig på fattiga svarta och latinokvinnors behov. Och det är till stor del fortfarande fallet. Problem som drabbar fattiga färgade kvinnor särskilt hårt hamnar ofta i marginalen under diskussionen om kvinnors jämlikhet.

Davis' uppmaning till handling i *Kvinnor, kultur och politik* behöver bli central för den nuvarande kvinnorörelsen:

Vi måste börja skapa en revolutionär, flerrasers kvinnorörelse som på allvar tar itu med de viktiga frågor som påverkar fattiga och arbetarkvinnor. För att utnyttja en sådan rörelses möjligheter måste vi dessutom utveckla de delar av rörelsen som verkligen tar itu med frågor som påverkar fattiga och arbetarkvinnor, som jobb, lika lön, betald mammaledighet, delstatlig subventionerad barnomsorg ... Kvinnor från alla ras- och klassbakgrunder kommer att gynnas avsevärt av ett sådant sätt att närma sig frågan.

Det räcker inte, hävdar hon, att organisationer med huvudsakligen vita medelklasskvinnor helt enkelt rekryterar fler färgade kvinnor, utan istället ”måste färgade kvinnors speciella bekymmer tas med på agendan”. (Sid 7)

Färgade kvinnors röster och kamp måste vara centrala, inte perifera. Höjd minimilön, boende man har råd med, gratis sjukvård och slut på massfångslanden, miljörasism och polisvåld är alla frågor som kvinnor i rörelsen måste ta på allvar.

## **2. USA tar fortfarande pengar från sociala program samtidigt som det ökar sin budget för organiserat våld.**

*Kvinnor, kultur och politik* publicerades mot slutet av det vi kallar den nyliberala eran, som inneburit skövling av sociala välfärdsprogram, privatisering av allmänna institutioner, ökning av entreprenadjobb, och en allt snabbare, okontrollerad miljöförstöring, under försöken att befästa och maximera rikedomarna för världens rikaste personer.

Redan 1989 såg Angela Davis de skadliga effekter som de minskade sociala programmen och minskningen av afro-amerikaner traditionella jobb fick på svarta samhällen – ökad fattigdom och arbetslöshet, osäkerhet vad gäller mat, brist på sjukvård, och enorma hälsoskillnader. Ökningen av försvarsbudgeten på bekostnad av de sociala programmen har skadat fattiga och arbetarsamhällen över hela landet, och afro-amerikaner har drabbats särskilt hårt.

Angående detta ämne varnar Davis: ”Den ökande militariseringen av ekonomin är kanske det mest framträdande draget i kapitalismens strukturella kris.” (Sid 86)

I städer som Chicago lider svarta ungdomar av samma sjukdomar på grund av näringsbrist som hemsöker barn i svältområden i Afrika, men ändå har frukost- och lunchprogram avskaffats för att ge vapenutvecklarna och -tillverkarna ett oändligt flöde av pengar. (Sid 71)

Istället för att ge fattiga människor livsmedelskuponger, tilldelas det militärindustriella komplexet gigantiska försvarskontrakt. (Sid 62)

Davis betonar vidare hur oändliga amerikanska militära interventioner förtrycker färgade människor över hela världen, medan man på hemmaplan värvar fattiga och arbetare till militären som ett sätt att försörja sig eller kunna gå på college gratis, eftersom många av de jobb som dessa delar av befolkningen traditionellt hade nu har försvunnit.

Färgade människor från Mellanöstern till det globala syd utsätts för krigsrelaterat våld i syfte att stöda USA:s ekonomiska makt. Militärens överskottsvapen återvänder till poliskåren i USA:s ghetton för att tillfoga ännu mer våld på fattiga färgade samhällen.

Som Davis förfäktar, ”ska vi ... avslöja sambanden mellan det hot mot världsfreden som Pentagon utgör och de ökande inhemska angreppen på vårt folks liv.” (Sid 70) Ett budskap som är lika giltigt idag!

## **3. Våld mot kvinnor är fortfarande en fråga som måste analyseras som en bieffekt av våldsamma samhällsstrukturer.**

Brett Kavanaugh's bekräftelse och minnet av förhören med Clarence Thomas, domarna mot Harvey

Weinstein och Bill Cosby, publiceringen av #SurvivingR.Kelly, och larmet om olika andra välkända mäns sexuella angrepp har ägt rum parallellt med ökade diskussioner om samtycke på college-områden och vid #MeToo-demonstrationer.

Eftersom arbetarkvinnor och färgade kvinnor fortfarande inte får den uppmärksamhet som mer förmögna vita kvinnor får angående detta problem, skulle rörelsen mot sexuellt våld dra fördel av Davis' bedömning av frågan som en bieffekt av ett våldsamt system, som måste omvandlas på ett radikalt sätt. Hon pekar på sambandet mellan rasism, kapitalism, imperialism och det fortsatta sexuella våldet mot kvinnor.

Davis uppmanar oss att inte tänka på våldtäkt som en individuell personlig brist eller ett naturligt manligt kännetecken, utan som ett resultat av ett system som baseras på våldsamt makt. Om denna punkt frågar Davis: "Våldtar män för att de är män, eller har de socialiserats av sitt eget ekonomiska, sociala och politiska förtryck – liksom den övergripande nivån av socialt våld i det land de lever i – att begå sexuellt våld mot kvinnor?" (Sid 46)

Hon pekar också på den ofta förbisedda verkligheten att imperialism och krig hänger ihop med våldtäkt och våld mot kvinnor – och samma våldsamma samhällsstrukturer som uppmuntrar till sexuella angrepp i USA leder till omfattande sexuella angrepp, både inom militären och mot civila kvinnor i ockuperade områden utomlands.

Under situationer av krig och ockupation används kvinnors kroppar som måltavlor eller indirekta skador. För att ytterligare belysa sambandet mellan våldtäkt, fascism, rasism och imperialism, säger Davis: "Våldtäkt är i själva verket ofta en del av den tortyr som fascistiska regeringar och kontra-revolutionära trupper begår mot kvinnliga politiska fångar. I vårt eget lands historia har Ku Klux Klan och andra rasistiska grupper använt våldtäkt som ett politiskt terrorvapen." (Sid 46)

Vi lever i efterdyningarna till ett samhälle präglad av folkmord och slaveri som gav upphov till utbredda våldtäkter mot svarta slavkvinnor, och en fortsättning efter slaveriet när majoriteten av svarta kvinnor bara tilläts få anställning som hemhjälp. Det möjliggjordes av ett öppet rasistiskt och slavälgande samhälle, och de nuvarande strukturerna i ett ojämlikt och våldsamt system fortsätter att möjliggöra obegripliga nivåer av sexuellt våld mot kvinnor.

Davis varnar för att man inte kommer att lösa de bakomliggande problem som leder till våldtäkt genom att lita till en fängelsestat, och hävdar att "sexuellt våld aldrig kan utrotas helt tills vi på ett framgångsrikt sätt har genomfört en hel rad radikala samhällsomvandlingar i vårt land." (Sid 49)

## **David Finkel: Angela Davis' aktivism**

För fem decennier sedan var en lysande, ung afro-amerikansk filosofiprofessor och kommunist, Angela Davis, USA:s mest bemärkta politiska fånge, som stod inför rätta i en komplott med en okänd mordrättegång som anhängare till Svarta pantrarna. Hon vann fallet efter ett lysande juridiskt försvar, och med hjälp från internationella massprotester och stöd från det svarta samhället.

Tiderna förändras. När Civilrättsliga institutet i Birmingham (BCRI) skrämdes att dra tillbaka 2019

års Fred Shuttlesworth-stipendium som de hade tilldelat henne, så var inte de anklagelser som slungades mot Angela Davis att ”hon har varit revolutionär och kommunist hela sitt liv”, eller ”hon stödde pantrarna”, eller ”hon vill avskaffa fängelser!” – som alla är sanna – utan att ”hon är antisemitisk”, vilket är 100% felaktigt.

Speciellt på senare år har Angela Davis varit frispråkig till stöd för palestiniernas rättigheter och frihet. Det är därför hon, precis som många andra anhängare till kampanjen Bojkott/Avveckling/Sanktioner (BDS) mot Israels diskriminerande lagar och dagliga grymheter på de ockuperade palestinska områdena, smutskastas och stämplas som ”antisemitisk”. Kongressrepresentanterna Ilhan Omar och Rashida Tlaib, de två första muslimska kvinnor som har valts till den amerikanska kongressen, har förstås också varit måltavlor på senare tid för dessa angrepp.

BRCI drog tillbaka Davis’ stipendium när det fick ett ”bekymrat och besviket” brev från det lokala Centrumet för utbildning om Förintelsen. Men ett annat tecken på de förändrade tiderna är att BRCI-ledningens feghet slog tillbaka på dem.

Birminghams borgmästare och kommunfullmäktige kom till hennes försvar, precis som enorma sympatyttringar från medborgarrätts-, palestinska och judiska röster och organisationer, inklusive mer än 350 forskare och veteraner från medborgarrättsrörelsen, som skrev ett öppet brev till stöd för Angela Davis och palestiniernas rättigheter. Efter en snabb omsvängning erbjöds hon stipendiet igen.

En gång i tiden antogs den amerikanska medborgarrättsrörelsen och propalestinska företrädare vara åtskilda, och den ”proisraeliska” lobbygruppens liberala del arbetade övertid för att se till att det förblev så. Inte längre. Kampen för frihet, självbestämmande och mänskliga rättigheter kan inte vinna åtskilda. Stor respekt till Angela David för att hon hjälper till att sprida det budskapet!